

RYZYKO KREDYTOWE

Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest ograniczenie strat na portfelu kredytowym oraz minimalizacja ryzyka wystąpienia ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości.

Ryzyko kredytowe jest rozumiane jako ryzyko poniesienia straty w wyniku niewywiązania się klienta z zobowiązań wobec Banku lub jako ryzyko spadku wartości ekonomicznej wierzytelności Banku w wyniku pogorszenia się zdolności klienta do obsługi zobowiązań.

Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest ograniczenie strat na portfelu kredytowym oraz minimalizacja ryzyka wystąpienia ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości, przy zachowaniu oczekiwanego poziomu dochodowości i wartości portfela kredytowego.

Bank oraz podmioty zależne Grupy Kapitałowej kierują się przede wszystkim następującymi zasadami zarządzania ryzykiem kredytowym:

- transakcja kredytowa wymaga wszechstronnej oceny ryzyka kredytowego, której wyrazem jest rating wewnętrzny lub ocena scoringowa,
- pomiar ryzyka kredytowego transakcji kredytowych dokonywany jest na etapie rozpatrywania wniosku o udzielenie kredytu i cyklicznie w ramach monitorowania, z uwzględnieniem zmieniających się warunków zewnętrznych oraz zmian sytuacji finansowej kredytobiorców,
- ocena ryzyka kredytowego ekspozycji istotnych ze względu na poziom ryzyka lub jej wartość jest poddawana dodatkowej weryfikacji przez służby oceny ryzyka kredytowego, niezależnie od służb biznesowych,
- oferowane klientowi warunki transakcji kredytowej zależą od oceny poziomu ryzyka kredytowego generowanego przez tę transakcję,
- decyzje kredytowe mogą być podejmowane jedynie przez osoby do tego uprawnione,
- ryzyko kredytowe jest zdywersyfikowane w szczególności pod względem obszarów geograficznych, sektorów gospodarki, produktów oraz klientów,
- oczekiwany poziom ryzyka kredytowego jest zabezpieczany poprzez przyjmowane przez Bank zabezpieczenia, marże na ryzyko pobierane od klientów oraz odpisy (rezerwy) z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych.

Realizację wyżej wymienionych zasad zapewnia stosowanie przez Bank coraz bardziej zaawansowanych metod zarządzania ryzykiem kredytowym, zarówno na poziomie pojedynczych ekspozycji kredytowych, jak i na poziomie całego portfela kredytowego Banku. Metody te są rozwijane w kierunku zgodności z wymaganiami metod *ratingów* wewnętrznych (IRB), tzn. zaawansowanej metody pomiaru ryzyka kredytowego, która może być wykorzystywana do wyliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego po uzyskaniu przez Bank zgody Komisji Nadzoru Finansowego.

Bank ocenia ryzyko kredytowe klientów indywidualnych w dwóch wymiarach: zdolności kredytowej oraz wiarygodności kredytowej klienta. Ocena zdolności kredytowej polega na zbadaniu sytuacji finansowej klienta, zaś ocena wiarygodności kredytowej klienta obejmuje ocenę *scoringową* oraz ocenę informacji o historii kredytowej klienta pozyskanych z wewnętrznych kartotek Banku oraz zewnętrznych baz danych.

Ocena ryzyka kredytowego związanego z finansowaniem klientów instytucjonalnych dokonywana jest w dwóch wymiarach: klienta oraz transakcji. Miarami tej oceny są *ratingi* klienta i transakcji. Syntetyczną miarą ryzyka kredytowego, odzwierciedlającą oba czynniki ryzyka, jest *rating łączny*.

Modele zostały opracowane z wykorzystaniem wewnętrznych danych Banku co zapewnia, że są dostosowane do profilu ryzyka klientów Banku. Modele opierają się na statystycznej analizie zależności między niewykonaniem zobowiązania a punktową oceną ryzyka klienta. Ocena punktowa obejmuje ocenę wskaźników finansowych, czynników jakościowych oraz ocenę czynników behawioralnych. Ocena ryzyka klienta jest uzależniona od wielkości przedsiębiorstwa, dla którego dokonywana jest analiza. Dodatkowo Bank ma wdrożony model oceny przedsiębiorców kredytowanych w formule finansowania specjalistycznego pozwalający na adekwatną ocenę ryzyka kredytowego dużych przedsiębiorstw polegających na finansowaniu nieruchomości (np. lokale biurowe, powierzchnie sklepowe, powierzchnie przemysłowe) oraz projektów infrastrukturalnych (np. infrastruktura telekomunikacyjna, przemysłowa, użyteczności publicznej).

Modele *ratingowe* i *scoringowe* są zaimplementowane w narzędziu informatycznym wspierającym ocenę ryzyka kredytowego Banku związanego z finansowaniem klientów instytucjonalnych.

W celu zbadania poprawności funkcjonowania metod stosowanych w Banku, metodyki oceny ryzyka kredytowego, związanego z jednostkowymi ekspozycjami kredytowymi podlegają okresowym przeglądom.

W przypadku klientów korporacyjnych oraz małych i średnich przedsiębiorstw, spełniających określone kryteria, Bank ocenia ryzyko kredytowe z wykorzystaniem metody *scoringowej*. Ocena ta dedykowana jest niskokwotowym, nieskomplikowanym transakcjom kredytowym i odbywa się w dwóch wymiarach: zdolności kredytowej oraz wiarygodności kredytowej klienta. Ocena zdolności kredytowej polega na zbadaniu sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta, zaś ocena wiarygodności kredytowej klienta obejmuje ocenę *scoringową* oraz ocenę informacji o historii kredytowej klienta pozyskanych z wewnętrznych kartotek Banku oraz zewnętrznych baz danych.

W 2014 roku Bank wdrożył model oceny wspólnot mieszkaniowych z wykorzystaniem metody *scoringowej*.

Informacja o ocenach *ratingowych* i *scoringowych* jest szeroko wykorzystywana w Banku w zarządzaniu ryzykiem kredytowym, w szczególności w systemie kompetencji do podejmowania decyzji kredytowych oraz w systemie pomiaru i raportowania ryzyka kredytowego.

W odniesieniu do klientów instytucjonalnych i segmentu małych i średnich przedsiębiorstw Bank wprowadził szereg usprawnień w zakresie bieżącego monitorowania portfela, co pozwala na szybsze reagowanie na zmiany w istniejącym portfelu Banku i zastosowanie adekwatnej polityki i narzędzi do nowych klientów.

Struktura portfela kredytowego oraz utworzonych odpisów z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA (w mln PLN)

	31.12.2014	31.12.2013	Zmiana 2013/2012
Kredyty i pożyczki udzielone klientom			
Wyceniane według metody zindywidualizowanej	7.378,0	7.337,0	0,6%
Ze stwierdzoną utratą wartości, w tym:	5.615,9	5.532,4	1,5%

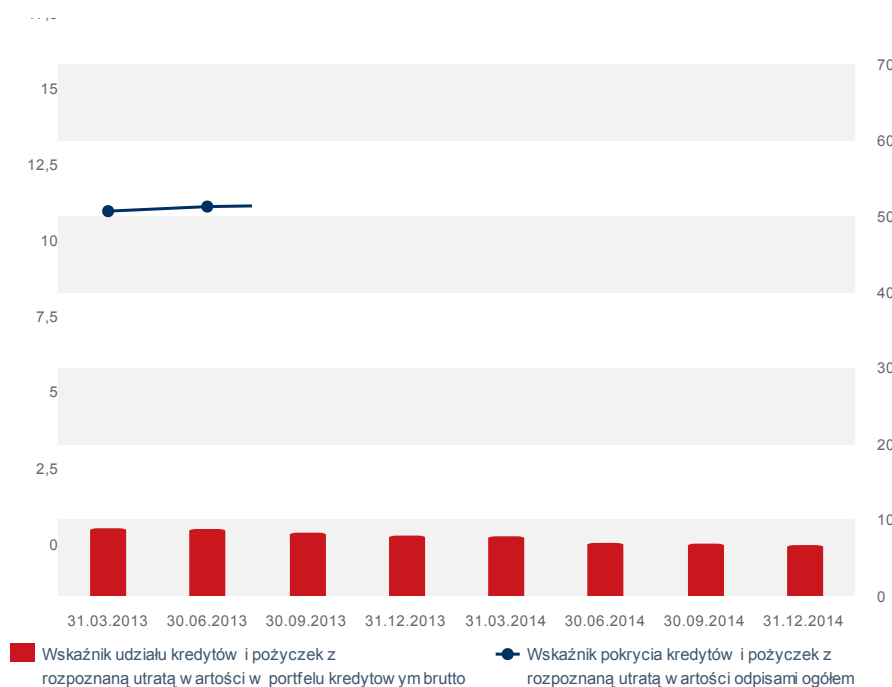
<i>Należności z tytułu leasingu finansowego</i>	345,0	134,0	2,6x
Bez stwierdzonej utraty wartości, w tym:	1.762,1	1.804,6	-2,4%
<i>Należności z tytułu leasingu finansowego</i>	300,0	193,6	55,0%
Wyceniane według metody portfelowej, w tym:	7.361,4	7.328,9	0,4%
Ze stwierdzoną utratą wartości, w tym:	7.361,4	7.328,9	0,4%
<i>Należności z tytułu leasingu finansowego</i>	106,4	115,9	-8,2%
Wyceniane według metody grupowej (IBNR), w tym:	172.780,5	141.608,1	22,0%
<i>Należności z tytułu leasingu finansowego</i>	4.477,9	3.793,7	18,0%
Kredyty i pożyczki udzielone - brutto	187.519,9	156.274,0	20,0%
Odpisy na ekspozycje wyceniane według metody zindywidualizowanej	(2.963,7)	(2.292,2)	29,3%
Ze stwierdzoną utratą wartości, w tym:	(2.948,0)	(2.276,1)	29,5%
<i>Odpisy z tytułu utraty wartości na należności leasingowe</i>	(95,1)	(46,4)	2x
Odpisy na ekspozycje wyceniane według metody portfelowej, w tym:	(4.426,9)	(3.772,7)	17,3%
<i>Odpisy z tytułu utraty wartości na należności leasingowe</i>	(75,3)	(75,4)	-0,1%
Odpisy na ekspozycje wyceniane według metody grupowej (IBNR), w tym:	(631,9)	(585,8)	7,9%
<i>Odpisy z tytułu utraty wartości na należności leasingowe</i>	(14,5)	(10,9)	32,9%
Odpisy - razem	(8.022,5)	(6.650,8)	20,6%
Kredyty i pożyczki udzielone - netto	179.497,4	149.623,3	20,0%

Pobierz excel

Wskaźnik udziału kredytów z rozpoznaną utratą wartości oraz wskaźnik ich pokrycia przedstawia poniższy wykres.

Udział kredytów i pożyczek z rozpoznaną utratą wartości dla Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA oraz wskaźnik ich pokrycia odpisami ogółem

Udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości Grupy Kapitałowej Banku Polskiego SA w portfelu kredytowym brutto na dzień 31 grudnia 2014 roku wyniósł 6,9% i spadł o 1,3 % r/r w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku.

Wskaźnik pokrycia kredytów z rozpoznaną utratą wartości dla Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA na dzień 31 grudnia 2014 roku wyniósł 61,8% w porównaniu do 51,7% na dzień 31 grudnia 2014 roku.

Spółki Grupy Kapitałowej, w których występuje istotny poziom ryzyka kredytowego (Grupa Kapitałowa KREDOBANK SA, Grupa Kapitałowa PKO Leasing SA, Grupa Kapitałowa BTK SA, Finansowa Kompania "Prywatne Inwestycje" Sp. z o.o.) zarządzają ryzykiem kredytowym indywidualnie, przy czym stosowane metody oceny i pomiaru ryzyka kredytowego dostosowane są do metod stosowanych w PKO Banku Polskim SA, przy uwzględnieniu specyfiki ich działalności.

Zmiana rozwiązań stosowanych przez spółki zależne Grupy Kapitałowej jest każdorazowo uzgadniana z jednostkami odpowiedzialnymi za zarządzanie ryzykiem w Banku.

Grupa Kapitałowa PKO Leasing SA, Grupa Kapitałowa BTK SA oraz Grupa Kapitałowa KREDOBANK SA oraz Finansowa Kompania "Prywatne Inwestycje" Sp. z o.o. cyklicznie dokonują pomiaru ryzyka kredytowego, a wyniki tego pomiaru przekazują do Banku.

Proces podejmowania decyzji kredytowych w Grupie Kapitałowej KREDOBANK SA, Grupie Kapitałowej PKO Leasing SA i Grupie Kapitałowej BTK SA wspierają komitety kredytowe, które są aktywowane w przypadku transakcji kredytowych generujących podwyższony poziom ryzyka kredytowego.

Właściwe komórki organizacyjne Pionu Ryzyka Bankowego oraz dedykowana integracji zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej komórka organizacyjna Obszaru Zarządzania Ryzykiem uczestniczą w zarządzaniu ryzykiem kredytowym w spółkach Grupy Kapitałowej przez opiniowanie projektów i okresowy przegląd przepisów wewnętrznych tych spółek odnoszących się do oceny ryzyka kredytowego oraz przygotowanie rekomendacji dotyczących zmian w projektach przepisów. Bank wspiera wdrożenie w spółkach Grupy Kapitałowej rekomendowanych zmian w zasadach oceny ryzyka kredytowego.

